16de Jaargang — Curaçao den 8sten April 1899. — No. 797

AMIGOE DI CURAÇAO

WEEKBLAD VOOR DE CURAÇAOSCHE EILANDEN.

Dit Blad verschijnt elken Zaterdag.
Abonnementsprijs voor Curaçao, Bonaire en Aruba per drie maanden fl. 2,— met vooruitbetaling.
Voor het Buitenland per jaar fl. 10.—
Afzonderlijke nummers fl. 0,20.

BUREAU VAN DIT BLAD
PLEIN VAN PIETERMAAI, N° 129

E Courant aki ta sali toer dia Sabra.
Su prijs di abonnement ta fl. 2,— pa tres luna pagar pa dilanti.
Pa lugarnan foi Curaçao, Bonaire, Aruba fl. 10,— pa anja
Un number só fl. 0,20.

Curaçao, 7 April.

TACTIEK.

Sommige Katholieke bladen in Holland deelden curiositeitshalve en om hunnen lezers een aangenaam oogenblikje te verschaffen en eens hartelijk te doen lachen met de onnoozelheid en onmachtige woede van sommige tegenstanders het volgende berichtje mede, overgenomen uit een Belgisch blad :

Het was 21 Feb. jl. feest in het Vaticaan, waar de inhuldiging plaats had der electrische verlichting. Hier jammert en klaagt men alsof die navolger van Petrus armoede leed, en schoolt men honderddulzenden af, en ginds besteedt men vijf maanden voor de werken der electrische verlichting, ten einde de pracht nog meer te doen uitstralen in het paleis van Leo XIII, Vorst der Dompers, die te dier gelegenheid eene latijnsche ode dichtte : "De triomf van het Licht."

De ceremonie begon met eene mis, gevolgd van een inzegening der fabriek. De inrichting alleen kost 550.000 fr. Intusschen werden de hongerlijders van het verarmde Italië vergeten, en hoevelen waren er wellicht niet van den hongerdood gered geworden door een half millioen, nu nutteloos verspild voor hem, die durft aanprediken dat "de armoede zalig is !"

De inschrijving, geopend door de belgische clericale pers, zal helpen om die roomsche electriciteit te betalen.

Wat dit lief berichtje aan het adres der Roomsche dompers voor ons hier op Curaçao nog curieuzer maakte, was de mededeeling, welke dezer dagen geheel toevallig ons gedaan werd, dat een der Curaçaosche trottoir-blaadjes, gewoon zijn nieuws op te wroeten uit de vuilnisbakken der Europeesche pers, datzelfde berichtje in zijn schandkolommen had opgenomen.

Wanneer wij nu bekennen, dat wij door toevallige omstandigheden deze keer niet onkundig bleven van hetgeen in bedoeld trottoir-blaadje werd opgenomen, dan zullen onze lezers toch niet denken, dat wij zijn afgekomen op het erbarmelijk gejank van dat "keffertje", dat o zoo graag zou willen meedoen, als het maar kon, met het gebas van een zeker soort honden, welke men gewoonlijk vindt op plaatsen, waar het kwalijk riekt. Men weet wel beter! Alleen wenschen wij naar aanleiding van bovenstaand berichtje de aandacht te vestigen op de wijze van bestrijding, welke zoowel hier als elders door sommigen tegen de Katholieke Kerk gevolgd wordt.

Hoe ontelbare malen is der Katholieke Kerk reeds niet verweten door een geheel koor waanwijzen en door een domme menigte, die afgericht wordt om hetzelfde lied te zingen, dat Zij de wetenschap in den weg staat en een vijandin is van den vooruitgang ! Inquisitie, Galileo Galilei en Giordano Bruno bewijzen hierbij onschatbare diensten. Het leerstuk der onfeilbaarheid en de onveranderlijkheid van het dogma schijnen als aangewezen, om, misschien tegen beter weten in, de opgezette stelling te verdedigen en vol te houden, en de bestrijders, welke wij bedoelen, mogen wel dankbaar zijn, dat de Kerk hun domheid is te hulp gekomen en hun door haar leer die wapenen aan de hand heeft gedaan : voorzeker maken zij van die wapenen een getrouw en veelvuldig gebruik.

Doch ziet, de Kerk waagt een eersten stap te zetten— wij spreken hier in den geest onzer hoffelijke tegenstanders, die schijnen te meenen, dat dit nog niet gebeurd is — op het gebied der wetenschap, of men tracht Haar met alle geweld terug te dringen en Haar het recht te ontzeggen zich aan de wetenschappen te wijden. Is dit nu eerlijk ? Men had toch mogen verwachten, dat Zij met open armen zou zijn ontvangen, te meer daar Zij eindelijk toch ging toonen voor verbetering vatbaar te zijn en den welgemeenden raad harer bestrijders ging opvolgen. Doch wat zou er dan worden van de strijdleus : „Systematisch houdt de Katholieke Kerk het volk dom, Zij exploiteert tot haar eigen voordeel de onwetendheid der groote menigte"! Dan verloor immers dit woord zijn kracht en het heeft toch reeds zoo dikwijls uitstekende diensten bewezen !

In het practische leven vindt men hetzelfde terug. De waardigheidbekleeders en leden der Katholieke Kerk maken gebruik van de uitvindingen van den nieuweren tijd, het recht daartoe wordt dadelijk door een zeker soort tegenstanders hun betwist. Jammer echter, dat juist dezen nu niet kunnen gezegd worden tot de eerlijkste en ridderlijkste bestrijders der Katholieke Kerk te behooren. Dan heet het geldverspilling en de sommen aan die werken besteed hadden beter gegeven kunnen worden aan de armen, alsof de behoeftigen ooit een grootere weldoenster dan de Katholieke Kerk konden vinden. Ons doet echter dat huichelachtige woord van den onridderlijken tegenstander denken aan Judas den verrader, die het 't eerst en vóór hen heeft gesproken in denzelfden zin en in gelijke omstandigheden.

En zoo die huichelaars nog te dom zijn om te begrijpen, waarom het Hoofd der Katholieke Kerk, de Paus van Rome woont in een vorstelijk paleis en met koninklijke eere wordt omgeven, dan herinneren wij hen eraan, dat de Paus waarlijk Koning is, wien men wel met verkrachting van alle recht zijne staten heeft kunnen ontrooven, doch daarom niet de koninklijke waardigheid, welke hem rechtens toekomt, heeft kunnen ontnemen.

Dat de evangelische armoede huisvesting vinden kan zoowel in het paleis van den koning, ook van den Paus, als in de ellendige hut van den daglooner, daarover spreken wij niet eens om de eenvoudige reden, wijl kwade trouw het verstand van sommigen zoo stomp heeft gemaakt, dat zij heldere waarheden gelijk deze niet eens meer begrijpen kunnen.

Ten slotte kunnen wij hier tot troost van berichtgevers, zooals in het begin van dit artikel bedoeld worden, nog bijvoegen, dat Leo XIII „de Vorst der Dompers" door de grootste mannen onzer eeuw beschouwd wordt als de wijste man van zijn tijd, en dat het Vaticaan werken uitgeeft, waarvan de *Scientific American* van 18 Maart 1899, waarlijk geen clericaal tijdschrift, op pagina 167 zegt :

Het Vaticaansch Observatorium heeft onlangs het vijfde deel uitgegeven van zijn *Publicazioni.* Het is een deel van 808 bladzijden. Het is verdeeld in vier afdeelingen : sterrenkunde, aard-magnetisme, aardbeving-verschijnselen en weerkunde. Dit deel toont, dat uitstekend wetenschappelijk werk wordt verricht op het Vaticaan, dat de groote menigte gewoonlijk alleen beschouwt onder godsdienstig en politiek oogpunt.

NIEUWSBERICHTEN.

CURACAO.

Kerkelijke berichten.

De Hoog Eerwaarde Pater L. THEISSLING, Prior Provinciaal van de E. E. P. P. Dominicanen in Nederland, heeft benoemd tot Vicaris der E. E. P. P. Dominicanen, die verblijven in de Missie van Curaçao, den Zeer Eerwaarden Pater F. HELLING, Pastoor der Sint-Annakerk te Otrabanda, ter vervanging van den Zeer Eerwaarden Pater G. WILLEMS, die

FEUILLETON.

PODER DI FE.

(14)

CAPITULO XI.

Den es coral di prison tabata jen di hende, pasobra nan toer kier a mira es loco koe por ta tira su placa i su libertad afor.

Hasta algun di su coreligionarionan tabata keré koe es legria di repiente a hacié loco. En berdad por bisa ta un locura, pasobra moronan tabata exigi peso completo di es cruz na placa di plata i nan tabata sabi, koe cuantoe placa tabatin pa coempré, lo no ta un cuartoe di loké nan ta exigi.

Hasta e Pader di Nuestra Senjora di Misericordia a bini pa coempré liber, a busca pa kité for di su resolucion, ma sin resultado. Es nobel a keda inflexibel. Mientra koe su amigoenan tabata haci toer esfuerzo pa troca su idea, é tabata calmo ; un expresion di legria celestial tabata riba su cara. Den kego i lágrima di es cristiannan preso i di bofonamentoe di musulmanonan nan a baha e cruz i poné riba balanza. I riba es otro balanza e capataz tabata conta e placanan di plata. Sona di es placanan tabata doloroso den orea di es nobel.

E tabata corda trabao i sacrificio, koe su muger mester a haci pa reuni es suma koe nan a exigi. E mester a deshacié di su prendanan, su terrenonan, sí, podiser di henter su rikeza. I kiko ta bai pa su esposa ? Un cruz di heroe.

Ma su bista ta bolbé cai riba imagen di El, koe ta cologar na cruz. Un amor asina Dios no ta larga sin recompensa.

Hustamente ora nan a poné trinta placa di plata, ki milagro! e cruz a hiza i es otro banda di balanza a baha. Hustamente trinta placa di plata, no mas, es precio, koe nan a bendéle un dia!

Su Amigoe no kier bai sin Su libertador, es nobel Don Mancio ta liber.

Impresion koe es historia di Pader Tomas a haci, tabata asina grandi, koe a reina un silencio profundo den es auditorio. Apena koe su historia a caba, koe e bon hendenan a coeminza grita na boz altoe. No tabatin un fin na es gritoenan di entusiasmo.

Pedro Martinez, koe casi sin rosea tabata sinta tendé, a jega cerca Pader Tomas i dici. "Ta el, Don Mancio, mi kerido maestro, ai, gracias á Dios ta el mes !"

Pader Tomas tabata miréle coe un cara contentoe ma jen di admiracion.

— Sí, Pedro, é dici, ta coe Don Mancio de Silva a pasa es milagro ai ; mi a loebida un momentoe, koe bo també a bini di Amaranta, awor bo mester ta orguljoso di bo tera, koe tin sorto di heroé asina.

Ai, alabado sea Dios ! Pedro a repiti, mi a keré, koe mi kerido senjor tabata morto, i varios bez mi a puntra den mi mes, koe Donja Leonora lo sobrevivi su pérdida.

"Boso ta tendé, Luis Beira, Alonso, Felipe ? Ta es nobel balente di Amaranta, koe a moenstra asina un amor pa Santa Cruz."

I es pober Pedro a cai henteramente bao di impresion di es historia riba un banki i el a coeminza jora. Toer a sinti també. Hasta Luis Beira, koe ta orguljoso i indiferente mester a bira pa scondé su sintimentoe. Ma pronto el a bolbé toema su manera brutoe i é no tabata kier a toema parti den combersacionnan, koe a coeminza tocante es milagro.

— Jioenan, Pader Tomas dici, despues koe el a haci un sinjal pa nan keda ketoe, ki un eleccion briljante pa nos, ta sinta den egempel di es nobel ; larga nos tira un bista riba nos mes i nos puntra, koe nos lo ta dispuesto pa haci manera es nobel ai. Nó, koe mi ta suponé, koe un sacrificio asina lo ta exigir di nos, nó, esai ta un fabor particular, koe tabata presentar na es homber santoe, ma com nos lo comporta nos si mester exigi cualkier sacrificio di nos of koe nos mester soporta cualkier sufrimentoe ? Lo nos no murmura ni kega si Dios doena nos cruz pa carga ? I nos no ta loebida muchoe bez, koe sufrimentoe coe pacensji, no ta solamente nos obligacion, ma koe nos mester considera es cruz mas bien como un fabor di cieloe ? No el, koe ta goza di mas prosperidad den es bida aki, ma el koe Dios ta poerba mas i koe ta sufri es pruebanan coe pacensji, é Dios ta stima mas.

Don Mancio tabatin su bista fihar semper riba es Cruz santoe, el a trata di sigi egempel di nos Dibino Maestro, koe a bai nan dilanti riba camina di sufrimentoe.

Es palabranan sentimental di es santoe sacerdote a larga un profunda impresion riba nan koe a tendé. Tabata parcé koe é tabata masjar cansar : poco-poco el a bai for di nan i bai toema sosiegoe den su cuartoe.

Coe gran admiracion el a haja aja es gefe di catiboenan i un hoben sacerdote bistir coe hábito di Nuestra Senjora di Misericordia, koe tabata speréle. Hariendo carinjosamente es capataz a bini cerca djé.

— Pader, é dici, sea contentoe, mi a bin doena bo noticia koe bo ta liber.

Spantar Pader Tomas a miréle un momentoe sin papia un palabra. Es capataz, koe, aunké su coerazon duroe, tabata sinti respet pa e Pader, a sigi papia :

— Bo roeman, condesa Linares, a manda placa pa Don Pedro Venegas de

den 21sten April aanstaande met de *Prins Willem II* van den *K. W. I. M.* naar Holland terugkeert.

***

Behalve de Eerwaarde Heeren, wier namen wij de vorige week mededeelden, is ook den 1sten April uit Holland met de *Prins Willem III* van den *K. W. I. M.* vertrokken de WelEerwaarde Pater L. SUERMONDT, die van verlof terugkeert. Ook komen met dezelfde gelegenheid naar Curaçao vier Eerwaarde Zusters, die zich wijden zullen aan de verpleging der zieken.

***

Dinsdag vertoefde hier Z. D. H. Mgr. P. BRIOSCHI, Bisschop van Cartagena, die zich naar het Concilie der Zuid-Amerikaansche Bisschoppen te Rome begeeft.

Officieele berichten.

Bij Gouvernements - beschikking, dd. 30 Maart ll., N°. 189, is aan den 2n. luitenant bij de dd. Stedelijke Schutterij E. SENIOR, op zijn verzoek, wegens vertrek naar het buitenland, eervol ontslag verleend als lid van den Schuttersraad, en in zijne plaats benoemd de 2e. Luitenant bij dat korps E. S. C. DE VEER ABRAHAMSZ.

***

De heer G. R. ZEPPENFELDT, gezaghebber van Saba, is op zijn verzoek, eervol als zoodanig ontslagen, terwijl in zijn plaats is benoemd de heer H. J. BEAUJON, griffier op St. Eustatius.

Havennieuws.

Het Engelsche stoomschip *Salamanca*, in dienst van de *Red D Line*, heeft te Maracaibo averij beloopen. Na te Maracaibo de hoogst noodige herstelling ondergaan te hebben, kwam het hier Woensdag in den namiddag aan en vertrok nog denzelfden dag naar New-York, waar tot een grootere reparatie zal worden overgegaan.

***

Maandagavond is de *Gouverneur Van Heerdt* na de noodige herstellingen ondergaan te hebben van Aruba teruggekeerd en daarop den volgenden morgen naar Bonaire uitgezeild.

Naar men zegt, zou het plan bestaan binnenkort dit gouvernementsvaartuig te verbouwen tot golet.

***

Komende van Kingston ging een Amerikaansch eskader, bestaande uit zeven oorlogsbodems, onder commando van Admiraal SAMPSON, Maandagmiddag onze haven voorbij. Het hield koers naar het Zuid-Oosten en is Dinsdag te La Guaira binnengevallen.

***

Naar wij vernemen, zal binnenkort de Heer PRINS, Directeur der Handel- en Industriemaatschappij, als zoodanig aftreden en naar Holland terugkeeren om dan te worden vervangen door den Heer DÖR, tot dusverre gezagvoerder op de *Prins Willem IV* van den *K. W. I. M.*

***

De Nederlandsche paketschoener *Gouverneur Van den Brandhof* vertrekt Vrijdag, den 14n. dezer naar St. Martin N. G., St. Eustatius en Saba.

Posterij.

Lijst van onafgehaalde en onbestelbaar bevonden brieven:

Maraya Alva, Benito G. Andueza, John Mercelino Belmonte, Domingo A. Carvajal hijo, Cárlos R. Caballero, Luisa Evertesz, Luisa M. Escalá, Momo van der Hans, Henry C. Henriques, Jas & Hy Jones, Adolfo Julião, Juan Maduro, Kitty Solomans, Tomás Serra Villafaña, Iren Baez Vidal, Isac W. Henrietta Williams.

Niet voor bestelling vatbaar een ongefrankeerd drukwerk, geadresseerd aan Antoine Pijpers y Rosaura van Grieken.

Leger.

Bij Kon. besluit is in zijn rang overgeplaatst bij het regiment grenadiers en jagers de kapt. P. A. H. F. TERGAU, van het 7e reg. inf. en vroeger hier in garnizoen.

***

Den 1sten April vertrok uit Amsterdam per ss. *Prins Willem III* naar West-Indië een detachement aanvullingstroepen, bestaande uit alle bij het Koloniaal Werfdepôt beschikbare en voor den dienst aldaar bestemde manschappen, onder bevel van den kapitein der infanterie A. W. NOORDUIJN en onder het medegeleide van den sergeant P. HOVING van het Instructie-bataljon.

Het detachement is bestemd gedeeltelijk voor Suriname en gedeeltelijk voor Curaçao.

Ongelukken.

Den eersten Paaschdag ging een jongen geheel alleen in een bootje varen. Het vaartuig kantelde waardoor de jongen te water geraakte en verdronk, zonder dat men hem hulp had kunnen verleenen. Woensdagmorgen werd zijn lijk opgehaald.

— Maandag viel een man te water. Een pontjesvoerder kwam hem te hulp en bracht hem weder op het droge.

St. Eustatius.

Woensdagavond 22 Maart nam men op St. Eustatius twee hevige aardschokken waar, die elkander opvolgden met een tusschenpoos van 6 à 7 seconden. De huizen schudden en schilderijen, spiegels en wat aan den wand hing, werden duidelijk zichtbaar heen en weer bewogen. Gelukkig stortte niet één huis in en zijn er geen persoonlijke ongelukken te betreuren.

— De schipbreuk van de *Perseverance* heeft zich meer en meer bevestigd. Half vergane en door de haaien verminkte lijken zijn te St. Eustatuis aangespoeld en herkend.

Curaçaosch geld.

Met het doel om verbetering te brengen in den hoogst ongunstigen toestand van het muntwezen in de kolonie Curaçao, is eene nadere regeling van het Curaçaosche muntwezen bij een wetsontwerp aan de Tweede Kamer voorgesteld.

Bij de overweging van de middelen, die dienen te worden aangewend om tot een gezonden toestand te komen, is in het oog gehouden, dat de bevolking der eilandengroep Curaçao, Bonaire en Aruba tweeërlei rekeningseenheid gebruikt.

Voor het gevolg moet het gebruik van Curaçaosch courant als rekeningseenheid krachtig worden tegengegaan; daarom is het noodzakelijk iedere nieuwe schuldverbintenis, luidende op guldens, in Nederlandsch courant invorderbaar te verklaren, al is anders bedongen.

Waarschijnlijk moet in verband hiermede eene zekere hoeveelheid Nederlandsch geld naar de kolonie worden gezonden. Eindelijk is het wenschelijk, ten einde het terug vloeien van pasmunt naar Nederland te keeren, eene koloniale pasmunt in te voeren, evenals reeds in Nederlandsch Indië bestaat.

De waardebepaling van den gulden Curaçaosch courant wordt gesteld op 94 cent.

Ingezonden Mededeelingen.

NEDERLAND.

Dr. Schaepman contra Bolland.

De Maasbode van 14 Maart ll. heeft een zeer waardeerend hoofdartikel over dr. Schaepman's jongste werk *Bolland en Petrus*. Wij laten daarvan een paar brokstukken volgen.

Al aanstonds zij gezegd, dat het zoo pas verschenen boek van dr. Schaepman — *Bolland en Petrus* — een groote verlichting en bevrediging heeft geschonken aan ons Katholiek geloovig gemoed. Schitterend zagen wij wederom de aloude waarheid triomfeeren over ellendige logen. Meedoogenloos wordt aan Bolland het masker der daemonen weggetrokken van het grijnslachende gelaat.

Wij gevoelden ons bevredigd, niet omdat hier een man gebrandmerkt wordt, wiens taal en optreden als eenig zou moeten beschouwd worden in onze hedendaagsche maatschappij.

Voorzeker niet.

Want daar zijn nog meer van die kinderen der duisternis, die met kwaadaardigen laster en leugentaal tegen de Kerk ageeren; maar dezen werken meer in stegen en sloppen en in de kolommen eener schandpers, die geen anderen ijk draagt dan het merk hunner boosheid.

Neen, die verlichting des gemoeds kwam over ons, omdat het hier een man gold, die niet in een achterhoek werkte maar in het openbaar optrad, zetelend op het gestoelte der eere, door minister Van Houten en de curatoren destijds met veel statie binnengeleid in het voorhof eener illustre hoogeschool.

Deze man was daarenboven een renegaat, een afvallige, die in den waanzinnigen trots zijner jonkheid de Moederkerk den rug toekeerde en nu voor haar niets anders over had dan smaad en lichtzinnigen spot.........

De vernedering is thans over hem gekomen. Zij is hem toegemeten, lang uit, met volle, dubbele maat. De steenen van Semei, den Benjamiet, zijn hem teruggeslingerd naar het eigen schuldige hoofd.

Dr. Schaepman is dezen man in het volle licht te gemoet getreden, en gelijk men een straatroover doet, zoo heeft hij Bolland met forsche hand bij de keel gegrepen en den „simpelen, dommen, ijdelen letterdief" in het midden van zijn eerloos bedrijf tot staan gebracht. De wetenschappelijke plunje, waarmee Bolland zich opsierde, is hem door den doctor van het veege lijf getrokken en voor zijne oogen in duizend flarden gescheurd.

En zoo staat Bolland daar, armelijk, ontdaan, ten eenemale ontredderd.....

In het eind vat dr. Schaepman zijn vonnis samen in een woord, heet en vlammend van verontwaardiging.

Den eerlooze, die daar voor hem zit op de bank der beschuldigden, den afgetakelden wijsgeer en kerkhistorieschrijver spreekt hij aldus toe:

Zie, gij waart een kind der Katholieke Kerk, gij hebt dat geloof verworpen en verzaakt. Gij hebt uw verzaking uitgesproken in krijgsgeschreeuw. Gij hebt aan de wereld willen toonen, hoe vrij gij waart geworden door uw waarheid. Om uw waarheid te openbaren hebt gij de Kerk belogen en belasterd. Gij hebt haar met hoon en spot beklad. Het slijkerigste slijk was u voor haar te rein. Dat hebt gij gedaan!

Gij hebt meer gedaan.

Gij hebt die Kerk niet bestreden met wapenen op eerlijke wijze verkregen, maar met gestolen wapenen. Wat mij te lang reeds op de tong brandde, zal ik u nu eens onbewimpeld zeggen. Gij, de hoogleeraar aan de Leidsche universiteit, gij zijt eenvoudig een simpele, domme, ijdele letterdief. Gij hebt het reeds gevoeld, gevoeld toen ik u herinnerde aan het lastdier onder de leeuwenhuid. Kent gij het „Handbuch der Protestantischen Polemik gegen die Römisch Katholische Kirche" van dr. Karl Hase? Beken! Van dr. Karl Hase hebt gij uw wetenschap, van uzelven.....uw ploertenstijl. Van dr. Karl Hase hebt gij Papias; van dr. Karl Hase hebt gij Dionysius van Korinthe; van dr. Karl Hase hebt gij Irenaeus; van dr. Karl Hase hebt gij Tertullianus; van dr. Karl Hase Cajus, den presbyter met de tropeeën. Van hem hebt gij de wijsheid over de inrichting der eerste Kerk, van hem de rol van Petrus op het Apostelconcilie, van hem de bevestigingsbul. Van hem hebt gij zelfs de beschrijving van *Domine quo vadis* op de Via Appia, alleen ontbreken bij Hase uw vrouw en uw zoon. Dat is al het oorspronkelijke in uw vertoog.

Zoo het gij met de Kerk gehandeld, gij!

En wat hebt gij gewonnen?

Geen zilverling zelfs!

En wat hebt gij verloren!

Uw wetenschap is een spotwoord en uw geleerdheid een holle klank. De ongeloovigste onder de ongeloovigen vermeit zich niet meer in u, maar zal u toeroepen: Niet met zulke hulpe, niet met zulk een bondgenoot.

Uw laatste vrienden zijn zij, die op den Goeden Vrijdag uwer gedenken, als Gods barmhartigheid over de dolenden wordt afgesmeekt.

Nu, ga!

Córdoba, ministro di Spanja na nos corte, i S. M. Emperador a manda mi poné bo liber. Pader Raymundo koe a trecé e placa, ta spera bo pa compaña bo bai Portugal.

Mientra koe es capataz tabata papia asina, Pader Raymundo a cai na rodia dilanti Pader Tomas pa toema bendicion i el a entregé un paki di carta seljar.

— Placa pa coempra mi! es homber santoe a sclama despues koe su spantoe a pasa i koe el a ofrecé nan di sinta, nó, mi no a nenga dos bez caba di aceptá, mi no tin mester di placa, lo mi keda aki té na mi morto.

— Ai, mi Tata, es hoben a sclama, no papia asina, bo roeman ta inconsolabel i Su Magestad nos rey kier pa bo bolbé.

Un sonrisa débil a pasa riba pader Tomas su cara.

— Mi roeman, é dici, mi ta pidi bo di doena Su Magestad nos rey mi profundoe gratitud i obediencia, mi ta suplica mi roeman també di concedé mi es fabor di keda cerca su fiel súbditonan koe tin asina tantoe necesidad di auxilio spiritual.

— Pader Antonio lo toema bo lugar, pader Raymundo a respondé, mi no por, mi no ta risca bai sin bo.

— I toch bo mester, pader Tomas dici trankilamente, alomenos si bo no kier bai coe un morto, pasobra, aunke mes koe lo mi kier bai, mi no por haci é biaha ai mas.

— Ma nos lo haci e biaha mas fácil posibel pa bo, es hoben sacerdote tabata insisti, i si bo ta na bordo di *Stella Maris*, lo es aire frescoe di lamar reponé bo forza kebrantada; sí, Tata, corda koe un ocasion asina podiser lo no ofrecé bo mas. Bo ta bisa koe bo ta zwak pa haci biaha, pues, toema sosiegoe anto algun tempoe, pa bo haja poco forza atrobé, i lo bo no kier pa mi mester hiba noticia koe bo a nenga absolutamente di bai.

— Sí, ma mi no por di otro manera, Pader Tomas a respondé.

— I bo roeman a haci tantoe sacrificio pa reuni es placa, Pader Raymundo dici coe un tono tristoe.

— Bisa mi roeman kerida, pader Tomas a respondé, i su boz tabata tembla di emocion, koe asina tantoe koe mi tin di biba ainda, lo mi reza sin stop pé; el a haci mi un regalo koe ta poné mi na estado di por libra cinco di mi jioenan stimar for di es prison horroroso aki.

E ta sigi.

Woorden als van een Godsgericht! 't Is alsof de bazuin van den oordeelsdag door deze zinnen dreunt en schatert!

Het behoeft niet gezegd, dat wij het boek van dr. Schaepman met warmte aan onze lezers aanbevelen. Men kan er weer eens uit leeren, welke soort van vijanden er alzoo in onze dagen opstaan, om de schendende hand te slaan aan Christus en Zijne vlekkelooze Bruid.

Men ziet er uit, welke wapenen men hanteert, maar ook welke verblinding er neerstrijkt over den dolenden menschengeest, welke bezoedeling het hart bederft, wanneer booze haat tegen het heilige den mensch heeft aangegrepen.

Het "Vaderland" en de Jesuïeten.

Brr. Het huis van Van Lennep schudde, als er een Jesuïet binnenkwam. 't Was of de duivel met hem binnengleed. En geen wonder. Ge weet niet, waarde lezer, wat de Jesuïeten zoo al op hun geweten hebben. Het *Vaderland* zal het eens vertellen. Enkel van Italië. Maar daar is 't zoo erg, dat ge u kunt voorstellen, hoe het elders is. Men geve acht:

Italië zucht onder den ijzeren greep der Jesuïeten. Het Vaticaan wordt door hen beheerscht, het pausdom beweegt zich in een engen dogmatischen kring van Jesuïtisme. De Jesuïet is *de* clericale politicus. Zijn wapen is de school. Hij heerscht over de afgevaardigden in de Kamer, die aan een hunner scholen, Mondragone, stiekem voorrechten schenken. De anarchisten hebben hun dynamiet, de Jesuïeten hun scholen. Hiermede dwingen ze de gewetens, een onzichtbare macht, die 't zekerst werkt. Zij geven den tegenstanders vergiftigde vijgen in. Zij verkrachten de geschiedenis. Verloochenen de physica. Geven aan gunstelingen, die zich volmaakt onderwerpen privaatlessen, rijkdom, wierook, wekken ijdelheid en eerzucht op en.... zijn de oorzaak der vele onwettige huwelijken!!!

Dit alles staat in het *Vaderland*. Bij wijze van curiositeit zetten we het den lezer voor.

Het *Vaderland* zegt niet te willen ontkennen, dat de Jesuïeten soms vergiftigde vijgen ingegeven. Dat het *Vaderland* dikwijls een vergiftigde vijg aan zijne lezers voorzet in den vorm van een artikel als boven geresumeerd, willen *wij* volstrekt niet loochenen.

BUITENLAND.

Rome.— Het eenvoudigst en zeker vertrouwbare verhaal van het ziektegeval des Pausen geeft ons de *Voce della Verita:*

Dinsdag 28 Februari werd de Paus onwel; hij klaagde over hevige pijn in de linkerzijde. Lapponi, die onmiddellijk werd geroepen, constateerde koorts en onsteking van een sinds lang bestaand gezwel. Hij ried aan, professor Mazzoni te raadplegen, die reeds vroeger den Paus had onderzocht. 's Middags werd het consult gehouden. 's Nachts was de Paus naar omstandigheden bevredigend wel; echter was de koorts gestegen tot 40°, maar niet abnormaal. De stijging kwam voort uit het gezwel en gaf tot geen ongerustheid aanleiding. De Paus was vrij rustig dien nacht.

Woensdagmorgen besloten de doktoren den Paus door een kleine operatie van het gezwel te verlossen. De operatie gelukte volkomen. Dat zij niet van ernstigen aard was, blijkt wel uit het feit, dat er geen choloroform is gebruikt, en de Paus, een grijsaard van bijna 90 jaren, na de operatie met de doktoren schertste.

's Pausen lijfarts dr. Lapponi heeft verklaard, dat deze ziekte menschelijker wijze gesproken, en de operatie waarschijnlijk leiden zal tot een verlenging van het dierbare leven.

Toen de doktoren den Paus hadden gezegd, dat hij waarschijnlijk nog vele jaren te leven had, maakte Z. H. nog een Latijnsch gedicht, hetwelk hij den volgenden morgen aan zijn geneesheeren met krachtige stem voorlas.

Dezen vermaanden Z. H. daarop zich vooral rustig te houden en zich niet in te spannen, wilde hij binnen een week ongeveer genezen zijn. Z. H. beloofde, dat hij met zorg zich naar de voorschriften der geneesheeren zou gedragen.

Dank zij de snelle en voortdurende beterschap heeft Z. H. den 9den Maart met volkomen toestemming van zijne geneesheeren, het bed verlaten en zijn gewone bezigheden hervat.

Inderdaad, gedurende 5 uren, van 10 uren in den morgen tot 3 uur in den middag, heeft Z. H. de Paus zich met zijn staatssecretaris, kardinaal Rampolla, onderhouden, om met deze te spreken over de meest passende wijze, waarop Z. H. aan de treffende bewijzen van liefde en gehechtheid, welke uit alle deelen der wereld zijn toegestroomd, zou antwoorden.

De Paus heeft tevens zijn geheimsecretarissen ontvangen, en hen beziggehouden, met de lezing van een nieuw Latijnsch gedicht, waarin Z. H. God dank brengt voor zijn spoedige genezing.

Ook heeft hij met hen zijn brevier gebeden en later den Rozen krans, welkegebeden hij geen enkelen dag heeft verzuimd, ook niet op den dag der operatie, terwijl hij evenmin de bijwoning van de H. Mis heeft nagelaten, die elken dag in een kamer naast die des Pausen werd opgedragen.

Dr. Mazzoni heeft sedert 10 Maart geen bezoek meer bij den Paus afgelegd. Z. H. verricht weder de meeste functiën van het kerkelijk bestuur. Na een langdurig onderhoud met kardinaal Rampolla, staatssecretaris, ontving hij kardinaal Oreglio di Santo Stefano, den deken van het H. College.

Thans, zoo vertelde dr. Lapponi, is de Paus weder gezond, de wond is genezen, en ik ben vast overtuigd, dat het gevaar, dat thans voorbij is, geen nasleep zal hebben. Wie den Paus voor het eerst of slechts zelden ziet, houdt hem voor zeer zwak. Maar Lapponi gelooft, dat velen, die Z. H. reeds ten doode hadden opgeschreven, nog vóór hem zullen sterven. De Paus is sterk en gezond en bezit een buitengewone veerkracht; zijn hart, maag en longen zijn als die van een vijftigjarige. Hij is nooit ziek geweest, leed nooit aan rheumatiek of jicht, terwijl zijn lichaamstemperatuur, als een getrouw beeld van zijn zieleleven, zich beweegt tusschen 36.6 en 36.9°. Binnen enkele dagen zal Z. H. al zijne gewone bezigheden hervatten en de plichten van zijn hoogheilig ambt even nauwkeurig vervullen als vroeger, want zijn ziekte heeft niet het minste aan zijn geest, kracht of werklust geschaad. Reeds nu laat hij zich met moeite dwingen tot de halve rust, die de dokters nog went schelijk achten. Hij leest afwisselend Latijnsche klassieken en couranten van iedere richting. De van vereering getuigende vorm, waarin de Italiaansche en vreemde journalisten melding maakten van zijn ziekte, heeft hem voldoening bereid. Hij laat zich de telegrammen der groote dagbladen dagelijks voorlezen en noemt de verslaggevers met het oog op hunne groote werkzaamheid, "de bijen der wereldgeschiedenis."

Onder de meer dan 20.000 telegrammen, van gelukwensching met zijn herstel, welke de Paus mocht ontvangen, trekt onder die der gekroonde hoofden het telegram van Czaar Nicolaas de aandacht. Hij spreekt daarin zijn hartelijke wenschen uit voor het behoud van den Paus, "*wiens invloed van zoo hoog belang is voor het behoud van den vrede.*"

De Czaar schijnt gunstiger over den invloed des Pausen te oordeelen dan sommige bladen.

Ook kwam een ordonnance-officier per rijtuig namens H. M. de Koningin persoonlijk, aan de woning van Z. Exc. den Internuntius te 's Hage vragen naar den toestand van Z. H. den Paus. Z. Exc., die juist dien ochtend bericht omtrent den toestand des Pausen had ontvangen kon den ordonnance-officier mededeelen, dat de ziekte een zeer gunstig verloop had en de toestand alleszins bevredigend en voldoende was.

Geve God, dat de onrustbarende telegrammen over 's Pausen toestand, die hier in de laatste dagen aankwamen, geen waarheid zijn.

Frankrijk.— Wij lezen in de *Chronique*:

"Een onzer vrienden, die te Rijssel woont en in staat is stellige inlichtingen te bezitten, schrijft ons, dat broeder Flamidien waarschijnlijk een bevel van niet-vervolging zal bekomen."

En toch verklaart de *Réforme* nog pertinent, dat de schuld van den broeder bewezen is!

De verdediger van br. Flamidien, de heer P. Chesnelong, ook meester in de rechten, heeft een brief gericht aan den rechter van instructie, waaraan wij het volgende ontleenen:

"Het is nu een maand geleden, dat de jonge Foveaux is vermoord, en een maand dat br. Flamidien een nauwkeurig geschreven verklaring heeft afgelegd van het gebruik zijns tijds op den avond van Zondag 5 Februari.

"Deze verklaring, als ze bevestigd wordt door getuigen, laat geen vermoeden meer bestaan tegen den beschuldigde, en verplicht den rechter hem vrij te laten.

"Sedert een maand had de verklaring van den broeder nauwkeurig kunnen worden onderzocht en vergeleken met de getuigenissen der leerlingen. Toen ik echter—6 Maart—het dossier in handen kreeg — was nog geen der kinderen gehoord over het gebruik van br. Flamidiens tijd.

Ik stel er prijs op te verklaren, dat deze vertraging groote bezwaren brengt voor de ontdekking der waarheid. Het geheugen der kinderen, toch al zwakker dan dat van volwassen menschen, zal moeilijk meer met zekerheid van minuut tot minuut zich den gang der zaken op Zondag 5 Febr. kunnen herinneren.

Mr. Chesnelong doet de volgende vragen:

1°. Waarom werden alle kamers en zalen, waar de broeders wonen, met de meeste zorg, onderzocht, terwijl de verschillende lokalen, waar het leekenpersoneel huist, niet eens—ondanks het verzoek der broeders—werden onderzocht?

2°. Waarom werd de politie voor de broederschool geplaatst, alle broeders onderworpen aan een gerechtelijk verhoor, sommigen zelfs aan een medisch onderzoek, terwijl het leekenpersoneel met rust werd gelaten?

Ik stel er prijs op, dat deze vragen worden gedeponeerd in het dossier.

Eveneens wil Mr. Chesnelong een eisch tot schadevergoeding van 50,000 frcs. instellen voor de opspraak, waarin de goede naam van br. Flamidien zonder noodzakelijkheid door de justitie van Rijssel gebracht is.

— De vreeselijke ontploffing van de kruitfabriek te Toulon doet zelfs de dagelijksche gesprekken over de "zaak" geweld aan. Op de boulevards van Parijs rukte men den courantenverkoopers de nummers der bladen uit de handen, die elk uur van den dag nieuwe berichten brachten over het ongeluk.

Het aantal dooden was nog niet vastgesteld, men rekende ongeveer op 100. Een korporaal der wacht is geheel gescalpeerd, en het vel van zijn hoofd is hem over het gelaat geslagen.

De ontploffing had plaats midden in den nacht. De grond dreunde als bij een aardbeving; alle licht in Toulon en in den omtrek ging uit, vensterruiten sprongen door den schok, spiegels en schilderijen vielen van den wand, etagères werden omver geschokt.

De bewoners van Toulon spoedden zich naar het terrein der ramp, waar vreeselijke verwarring ontstond. Het gejammer van vrouwen en verwanten der verongelukten was verschrikkelijk.

Geweldig moet de luchtverplaatsing zijn geweest, daar de hemel op het oogenblik der ontploffing geheel helder was, spoedig daarna echter betrok, en een dun regentje deed vallen.

De wijk rond de kruitfabriek is als een stad, die dagen lang gebombardeerd is. Alles is vernield.

Men denkt aan boos opzet. De Fransche regeering schonk 200,000 francs voor de slachtoffers. De stad Toulon schonk 5000 francs en nam de zorg voor de begrafenissen op zich.

Duitschland. — Bij de behandeling van de begrooting van buitenlandsche zaken in de begrootingscommissie van den Rijksdag, besprak de afgevaardigde Eugen Richter de uitzetting van Nederlanders. Hij had gemeend, dat deze het land uitgezet werden om te verhinderen dat zij door een verblijf van eenigen duur in Duitschland zich aan hun dienstplicht in Nederland onttrokken. Maar nu was hem het buitensporige geval medegedeeld van een Nederlandschen houtgraveur, die in Nederland niet dienstplichtig en in Duitschland getrouwd was, en die nu op de hardste manier verbannen, en trots alle bemoeiingen, van zijn familie en beroep losgerukt en over de grens gebracht was.

De staatssecretaris von Bulow weigerde hierop te antwoorden, onder herinnering aan de verklaring van den Rijkskanselier, dat de uitzetting een quaestie was waarover de regeering met den Rijksdag niet in debat kan treden. Hij verklaarde zich echter op herhaalden aandrang van Richter bereid, de stukken op deze zaak betrekking hebbende in zijn hoedanigheid van Pruisisch Minister in ontvangst te nemen. In den loop van de beraadslagingen der commissie, vroeg de afgevaardigde Eugen Richter ook hoe het met de ontwapingsconferentie stond en of de stukken desbetreffend niet openbaar gemaakt konden worden. De staatssecretaris von Bulow antwoordde, dat de uitnoodigingen van de Nederlandsche en de Russische regeering gezamenlijk uitgaan, en dat de conferentie in Den Haag gehouden zou worden. De stukken kon de minister nog niet openbaar maken. Het program der Russische regeering zou wel aan de conferentie ten grondslag liggen, maar de regeeringen hadden zich hun houding nog ten volle voorbehouden.

Engeland. — Er is een conflict tusschen Frankrijk en Engeland. De Fransche regeering had van den Sultan gedaan gekregen, dat hij aan Frankrijk een kolenstation afstond. Engeland kwam hiertegen in verzet. Het beweerde, dat de sultan geen recht had om het kolenstation te geven, en het dreigde hem met een bombardement, indien hij zijn vergunning aan Frankrijk niet introk.

De Sultan haastte zich te onderwerpen en Frankrijk kreeg zijn kolenstation niet.

In antwoord op een interpellatie in de Fransche Kamer verklaarde minister Delcassé, dat de Britsche Regeering Frankrijks rechten te Maskate heeft erkend en spijt betuigde over het incident.

Dit is echter nu weer tegengesproken in het Engelsche parlement door den onderstaatssecretaris van buitenlandsche zaken Brodrick. Hij verklaarde in het Lagerhuis, dat in Maart van het vorige jaar de Fransche agent van den Sultan van Maskate in pacht of in eigendom kreeg een stuk land in de kleine haven, om er een kolenstation te vestigen:

"Frankrijk zou vrij zijn er de Fransche vlag te hijschen en er versterkingen aan te leggen." Zoodra wij daarvan hoorden, verklaarden wij, dat deze handelwijze in strijd was met het verdrag van 1862 en met de verplichting van den Sultan ten opzichte van Groot-Brittannie betreffende den afstand van gebied. De Sultan werd daarop uitgenoodigd om den afstand te niet te doen, hetgeen geschiedde. Wij keurden het optreden van onzen agent niet af, daar hij op ons bevel handelde. Lord Salisbury liet den Franschen gezant meer dan eens weten dat, naar zijn meening, de Britsche Regeering volkomen in haar recht was en van haar eisch dus geen afstand kon doen. De verklaringen van minister Delcassé zijn een weinig onvolkomen. Hij vergat te vermelden dat in Nov. jl. onze gezant te Parijs, sir Edmond Monson, vroeg of de geruchten van den afstand van land aan de kust van Maskate waarheid bevatten, waarop de Fransche minister antwoordde, dat hij er niets van vernomen had. Een paar dagen geleden herhaalde hij deze verklaring. Het optreden van den Franschen agent viel dus buiten diens instructies en in

zulk een geval is het gewoonte, dat de zaak ter kennis van de betrokken Regeering wordt gebracht en haar beslissing worde gevraagd langs diplomatieken weg, ten einde de ruchtbaarheid aan een bedreiging met beschieting verbonden, te vermijden. Lord Salisbury verklaarde dan ook aan den Franschen gezant Cambon, dat hij in dat geval aan een minder openlijk optreden de voorkeur zou hebben gegeven. Het is duidelijk, dat den Britschen agent, die, naar wij gelooven in hoofdzaak volkomen juist heeft gehandeld, niet de minste blaam treft. De Britsch-Fransche overeenkomst verbiedt Frankrijk niet een kolenstation te Maskate te hebben evenals Groot-Brittannië, als daarvoor maar geen grond wordt afgestaan. De Fransche regeering zal, naar men gelooft, van dit recht binnen de boven aangegeven beperking gebruik maken."

Men is nieuwsgierig, wat Frankrijk daarop nu weer antwoorden zal.

ADVERTENTIEN.

Imprenta de la Librería de A. BETHENCOURT E HIJOS, Curaçao.